

Motion till riksdagen 2007/08:Kr242

av Ameer Sachet (s)

Kolonialismens, imperialismens och etnonationalismens brott mot mänskligheten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om brott mot mänskligheten.

Motivering

I regeringsförklaringen togs frågan om kommunismens brott mot mänskligheten upp. Det finns lika stor anledning att diskutera folkmord, deportationer, tortyr, massvåldtäkter etc. som skett genom kolonialism, imperialism eller i namn av nationalismen. Marc Ferro (red.) har i "Kolonialismens svarta bok 1500–2000: från utrotning till självrannsakan" behandlat ämnet.

Det är relativt okomplicerat att ta avstånd från de förbrytelser som fascism och kommunism gjort sig skyldiga till medan dagens demokratier har svårare för att diskutera sin egen koloniala historia och/eller olika etnonationalistiska övergrepp.

I princip samtliga västdemokratier har historiskt varit delaktiga i slavhandel och utplåning av ursprungsbefolkningar. Även Sverige deltog under 1700-talet i slavhandel, och svenska utvandrare på 1800-talet kom inte till ett folktomt USA utan till ett USA där ursprungsbefolkningen drevs undan och systematiskt utplånades.

Även efter att Europas stater blivit demokratier i början på 1900-talet hade stater som Storbritannien, Frankrike, Nederländerna och Belgien ett omfattande kolonialvälde. Detta "försvarades" mot den inhemska befolkningen i kolonialkrig efter år 1945 då demokratin säkrats i Europa. Frankrikes krig i Algeriet 1954–62 är kanske det bästa exemplet. Andra europeiska kolonialmakter under efterkrigstiden har varit Portugal och Spanien. Det fascistiska

Fel! Okänt namn på

Portugal bedrev kolonialkrig i Angola, Moçambique, Guinea-Bissau och på Kap Verdeöarna samt på Östtimor och det fascistiska Spanien bekämpade frihetsrörelsen i Västsahara.

Även USA har en mörk historia både som kolonialmakt och som imperialistisk stat. USA övertog, genom krig, en rad spanska kolonier 1898 bland annat Cuba och Filippinerna och bekämpade där inhemska befrielseströrelser. Latinamerika har, alltsedan Monroedoktrinen 1823 varit USA:s "bakgård" främst i Latinamerika, in i modern tid. USA har av stormaktspolitiska intressen stöttat en rad militärkupper och blodiga förtryckarregimer. I fråga om USA bör också det orättfärdiga Vietnamkriget och krigföringen i hela det gamla Indokina på 1960–70-talen nämnas.

Kolonialismens övergrepp har ofta haft rasistiska och nationalistiska förtecken. Vita människor har ansetts förmer än färgade. Britter och fransmän har tillskrivit sig en speciell mission i världen.

Etnonationalistiska övergrepp och massmord har pågått och pågår runt om i världen.

Efter andra världskriget och i Europa är f.d. Jugoslavien på 1990-talet ett varnande exempel.

För övrigt har även kommunismen varit förbunden med nationalism. Folkmorden i Sovjetunionen kan ju förknippas med storrysk nationalism. I Kina utsätts olika minoriteter och det ockuperade Tibet för kinesisk nationalism.

Bakom kolonialism och etnonationalism ligger givetvis också ekonomiska intressen. I "Storföretagens svarta bok" beskriver Klaus Werner och Hans Weiss hur internationella storföretag ägnar sig åt lönedumpning, barnarbete och miljöförstöring.

Dessa frågor måste belysas så att även våra kommande generationer får kunskaper dels om vad som skett, dels ges möjlighet att få reflektera om varför det hände. Det är angeläget att unga människor har kunskaper bakåt i tiden, så att de kan relatera till det när händelser som liknar tidigare händelser dyker upp, exempelvis i medier. Idag är världen nära oss, vi kan dagligen se i tv och läsa i tidningar och på Internet om vad som sker i olika länder. Därför är kunskapen och insikten om maktkamper i världen oerhört viktiga för dagens unga.

Regeringen bör generellt uppmärksamma och ge skolan i uppdrag att skapa en bredare kunskap om hur olika ekonomiska relationer och vissa idémässiga föreställningar försöker rättfärdiga folkmord, förtryck och ekonomisk exploatering, ekonomiska relationer och idémässiga föreställningar som tyvärr även kan utveckla fördomsfulla inställningar i demokratiska stater i förhållande till främst utvecklingsländer och deras folk.

Stockholm den 2 oktober 2007

Ameer Sachet (s)